Kristus - patron adoptovaných dětí

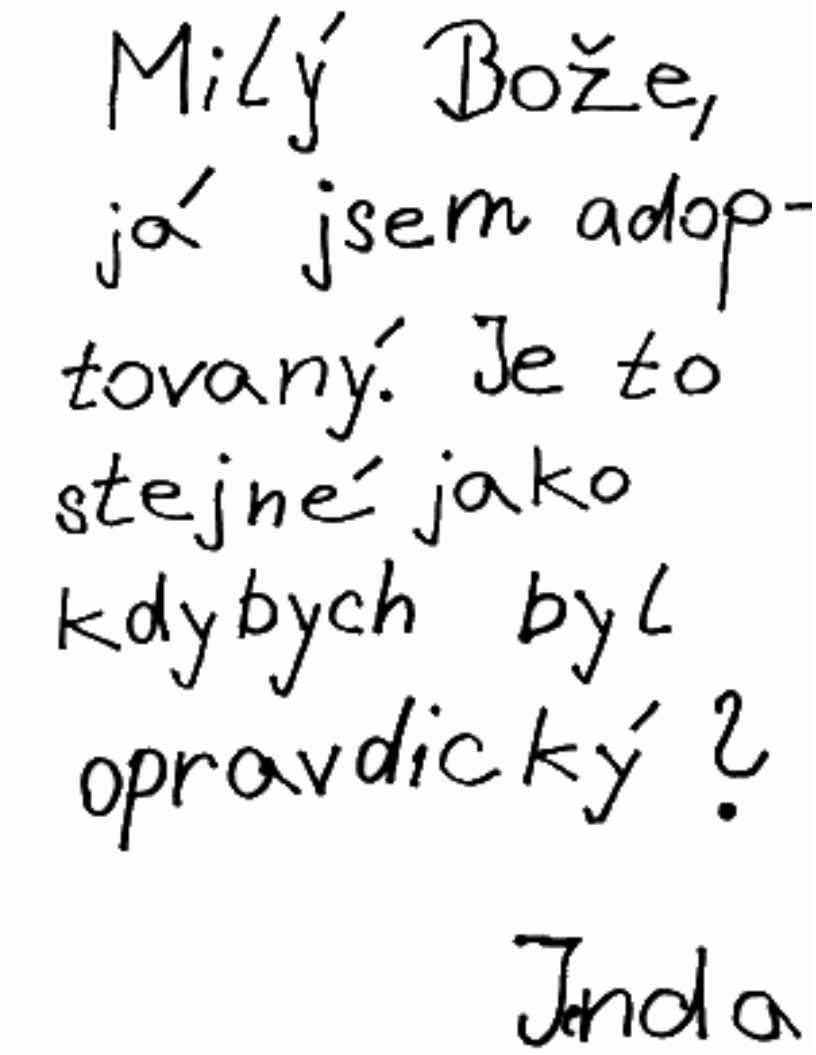

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.

http://kristus.klimes.us

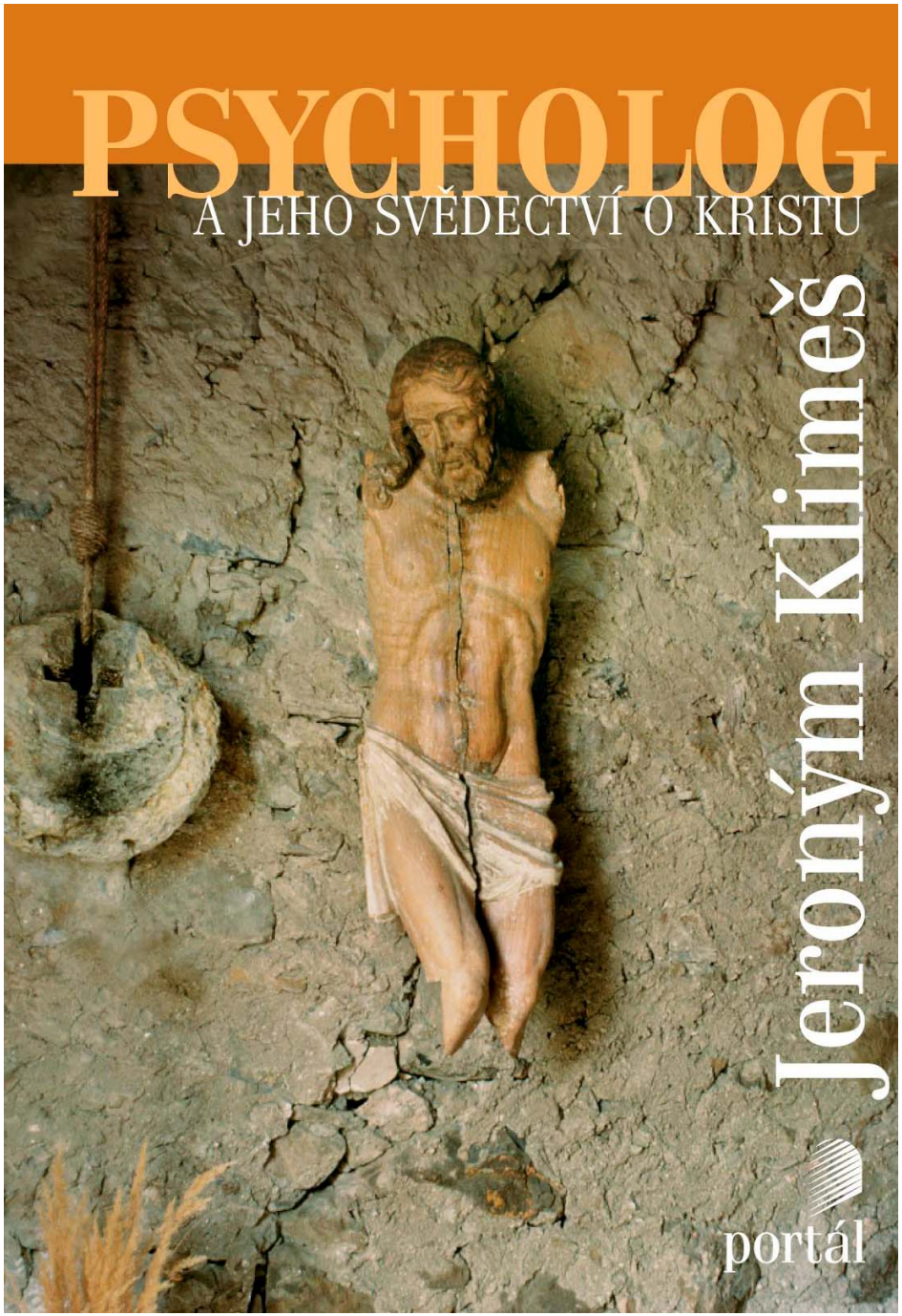

Obsah

Ježíš jako člověk a jako Bůh

Motivace adoptovaného dítěte, které hledá svého biologického otce, za kterého navíc Ježíš sám považoval samotného Boha.

Lidská nesmrtelnost

Alternativní pojetí nesmrtelnosti vycházející z biologického a evolučního pohledu na svět.

Existence Boha a jeho mentální reprezentace

Reálný Bůh a obraz, který si o něm vytváříme ve své hlavě, jsou dvě naprosto odlišné věci, přesto máme sklon je ztotožňovat.

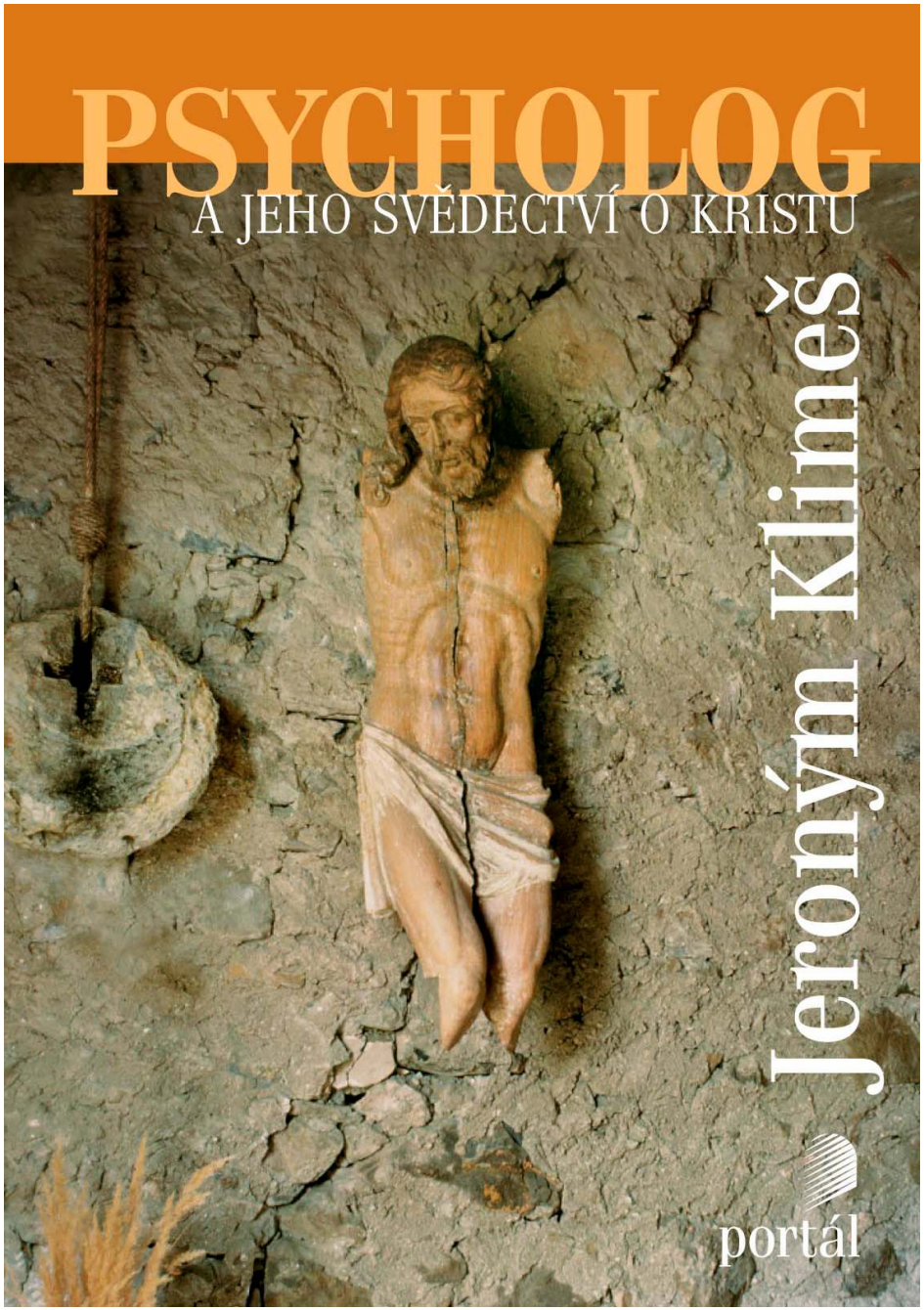

Morálka a náboženství jako evoluční kompenzační mechanismy

Kdyby náboženství bylo opium lidstva, tak by přeci jako každá droga snižovalo reprodukční úspěch lidí. Jenže vidíme pravý opak.

Kristus, my a církev

Nevěřící vnímají církev jako pochybné uskupení pokryteckých demagogů. Jak Ježíš sám vnímal církev a co od ní očekával?

Jak řešit situaci katolické církve v českých zemích?

Každý den zhubne církev o necelých 300 lidí. Určitě děláme něco špatně, ale co?

Byl Ježíš adoptovaný?

Věřící i ateisti říkají: **Ano, sv. Josef nebyl jeho biologickým otcem.**

Tak kde je problém?

Problémy začínají, když z toho konstatování máme vyvodit důsledky.

Hledání otce - nejnápadnější rys Kristovy psychiky

Dogma o panenství Mariině je velmi kontroverzní, ale debatující si zpravidla vůbec nekladou **netypické otázky**:

∴ Otázka: **"Koho Ježíš považoval za svého otce?"** je stejně důležitá jako otázka: "Kdo byl jeho otec?", navíc nepolarizuje ateisty a věřící.

∴ Můžeme u Ježíše pozorovat reakci na fakt, že je adoptovaný? Jak se to na něm podepsalo?

∴ Jaký by to mělo dopad na Kristovu psychiku?

∴ Je to patrné z Kristova chování? Jak reagovalo okolí?

Typické otázky naopak jsou:

∴ Kdo byl jeho biologickým otcem?

∴ Může biologie nějak přirozené vysvětlit početí z Ducha sv.?

Test školní zralosti dětí - překreslení obrázku

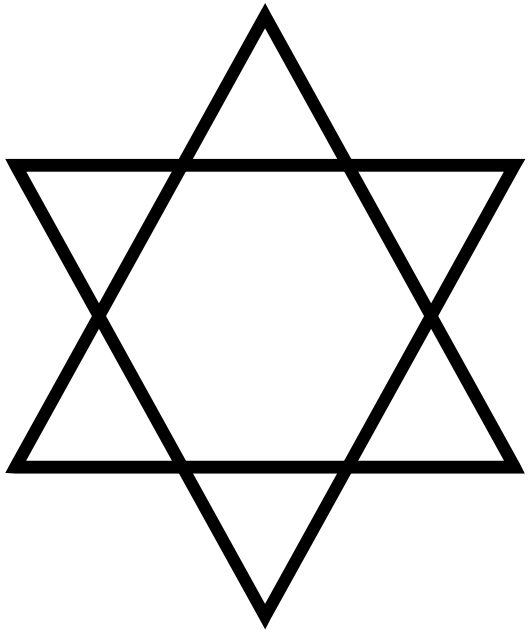

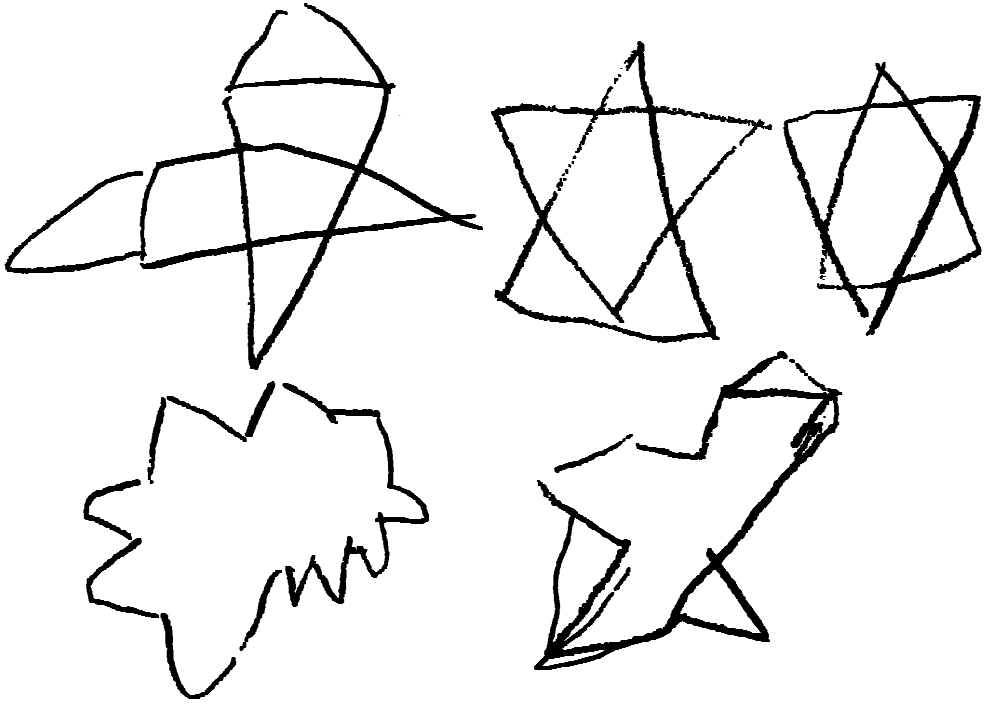

Na školu zralé dětí v obrázku vidí dva převrácené trojúhelníky, ale nezralé nakreslí změť čar. Z této změti čar často nemůžeme zrekonstruovat původní obrázek. Jestliže analýza tohoto obrázku neproběhla v mysli dítěte hned, pak neproběhne ani nikdy v budoucnu, pokud tento obrázek dítěti znova neukážeme. Prostě **není možno zrekonstruovat něco, co se v hlavě dítěte nikdy neuložilo do dlouhodobé paměti**.

Stejný problém máme u evangelií.

Předpoklad rekonstrukce psychiky - Znalost a štěstí

Chceme-li u Krista vidět psychologické procesy, které neznali ani jeho učedníci, ani evangelisté, pak:

1) Musíme je především dobře znát a mít je napozorované na dnešních lidech.

2) Mít štěstí, že projevy těchto procesů evangelisté bezděky zaznamenali.

Neurotické razítko

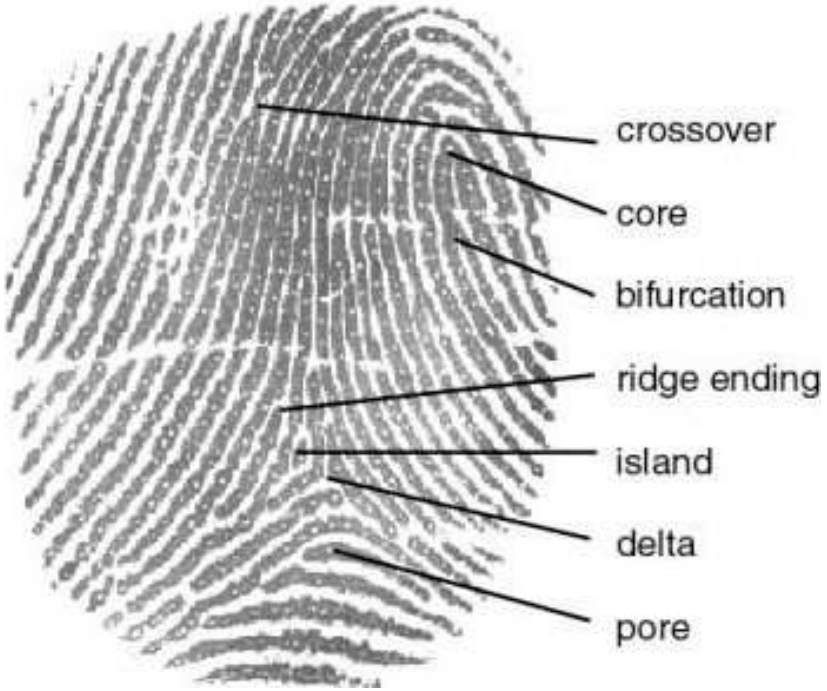

Každý z nás máme nejen jedinečné papilární linie, ale i stejně jedinečnou psychickou charakteristiku, jakési "neurotické razítko" - autoritativní otec, pohlavní zneužívání, ambivalentní vztah k matce, osamocení jedináčka atd.

Od 20. století se projevuje úsilí odhalit psychickou charakteristiku Krista:

∴ Poslední pokušení Krista (Nikos Kazantzakis)

∴ Mistr a Markétka (Michael Bulgakov)

∴ Život Briana (Monty Python)

∴ Matrix atd.

Kromě umění též badatelé apokryfů: Líbal se Kristus s Maří Magdalskou?

Všichni tito se snaží poodhalit to, co formovalo Krista.

Toto není Ježíš!

Ježíš není vykuchaný člověk s Boží nádivkou!

To tvrdí doketismus

Lewis Carroll: Alenka v říši divů

Prapodivné zmenšování a zvětšování

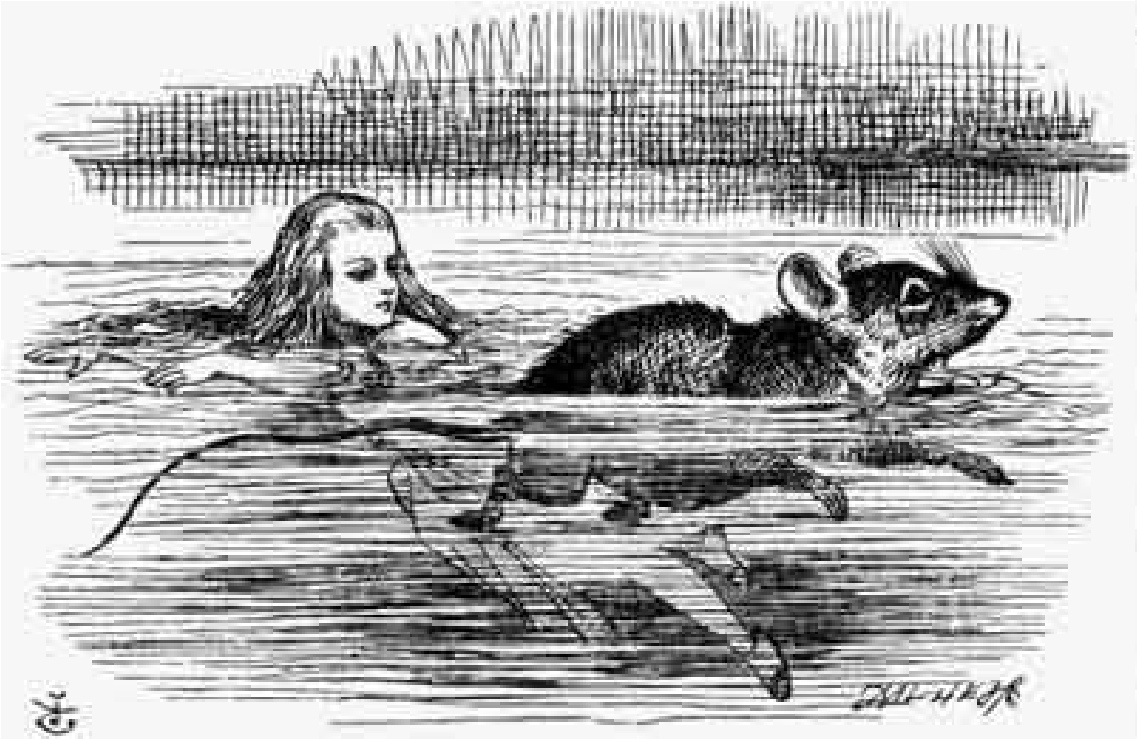

Lewis Carroll: Alenka v říši divů

Prapodivné zmenšování a zvětšování

Lewis Carroll: Alenka v říši divů

Lidi, kteří trpí těžkými migrénami, nejsou schopni odhadnout velikost předmětů. Dokonce se tento syndrom nazývá podle Lewise Carrolla.

***

Můžeme si představit, co asi běželo Carrollovi hlavou, protože mnoho současných lidí trápí stejné příznaky.

Nikdo, kdo to nezažije, nebo si to nenastuduje, není schopen si tyto prapodivné fantazie vysvětlit: "No co, tak měl Carroll bujnou fantazii."

Stejně tak pokud neznáme dokonale projevy dětí, které byly adoptované, nedokážeme moc porozumět hlavě Ježíšově. Skončíme v nechápajícím pokrčení rameny: "No prostě exot..."

Přirozené biologické vysvětlení versus zázrak?

Znamení versus zázrak

Zázrak je porušení dosud známých přírodních zákonů:

- Relativní pojem vůči současnému stavu poznání. Co dřív bylo zázrakem, dnes není, například mikrovlnná trouba.
- Zázrak neobsahuje morální aspekt – nevyplývá z něho pravidlo chování

Znamení je zážitek, ze kterého vyplývá nějaký závěr pro náš život.

- nemusí se jednat o porušení přírodních zákonů
- viz video „zazrak_nebo_znameni.wm“

Pro alkoholika je znamením, že má přestat pít, když mu uteče žena a vyhodí ho z práce.

Ve filmu Pulp fiction je pro Julese znamením, že kluk na ně vystřílí zásobník a stejně se nestrefí.

Pulp fiction: This was divine intervention…

Shooter: [busting the door, emptying his gun] Die you motherfuckers!!!

[Gun shots]

Vincent (John Travolta): [to Marvin] Why the fuck didn't you tell us somebody was in the bathroom? Slipped your mind? Did you forget that somebody was in there with a goddamn hand cannon?

Jules (Samuel L. Jackson): Did you see the size of that gun right in front of us? It was bigger than him! [Pauses] We should be fucking dead man!

Vincent: I know, we was lucky.

Jules: No no no no… that's just wasn't luck.

Vincent: Yeah maybe.

Jules: This was divine intervention. You know what "divine intervention" is?

Vincent: I think so. That means that God came down from heaven and stopped the bullets?

Jules: That's right! That's exactly what it means: God came down from Heaven and stopped these motherfucking bullets.

Vincent: I think it's time for us to leave Jules.

Jules: Don't do that! Don't fucking blow this shit up! What just happened here was a fucking miracle!

Vincent: Chill Jules, this shit happens.

Jules: Wrong! Wrong, this shit just doesn't happen.

Vincent: Do you want to continue this theological discussion in the car or in a jailhouse with the cops?

Jules: We should be fucking dead my friend! What happened here was a miracle and I want you to fucking acknowledge it!

Vincent: Alright, it was a miracle. Can we go now?

Pulp fiction: Boží zásah

Jules Winnfield: Měli jsme bejt dávno mrtví.
Vincent Vega: Já vím, měli jsme štěstí.
Jules Winnfield: Ne, ne, ne, ne, to nebylo jen štěstí.
Vincent Vega: Jo, možná.
Jules Winnfield: Tohle byla boží intervence. Víš, co to je Boží intervence?
Vincent Vega: Myslím, že jo. To jako, že Bůh sestoupil z nebe a ty kulky zastavil?
Jules Winnfield: Správně, přesně tak. *Bůh sestoupil z nebe a ty zkurvený koule zastavil.*
Vincent Vega: Asi už je na čase vypadnout, Julesi.
Jules Winnfield: Nebuď blbej, vole, a nepodceňuj to. To, co se tu právě stalo, je zázrak.

Vincent Vega: Klid, Julesi, to se stává.
Jules Winnfield: Ne! Tohle se jen tak nestává.
Vincent Vega: Chceš tu teologickou úvahu dokončit v autě nebo s poldama v díře?
Jules Winnfield: Měli jsme bejt kaput, kamaráde. To, co se tu stalo je zázrak a já chci, abys to kurva uznal.
Vincent Vega: No dobře, byl to zázrak. Už můžeme jít?

Zázrak v principu nevylučuje přirozené vysvětlení

Vždy máme jistotu, že náš výčet přírodních zákonů je neúplný, tedy Vždy je prostor na zázraky.

Biologie se za 2000 let poněkud rozvinula. Může dnes nabídnout dnes nějakou představu, co by mohlo vysvětlit početí z Ducha sv.?

Chiméry a mozaiky

Smíšením dvou embryí může vzniknout chiméra či mozaika.

Geep = goat and sheep (koza+ovce = koce)

http://arbl.cvmbs.colostate.edu/ hbooks/ genetics/ medgen/ chromo/ mosaics.html

Blaschkovy linie

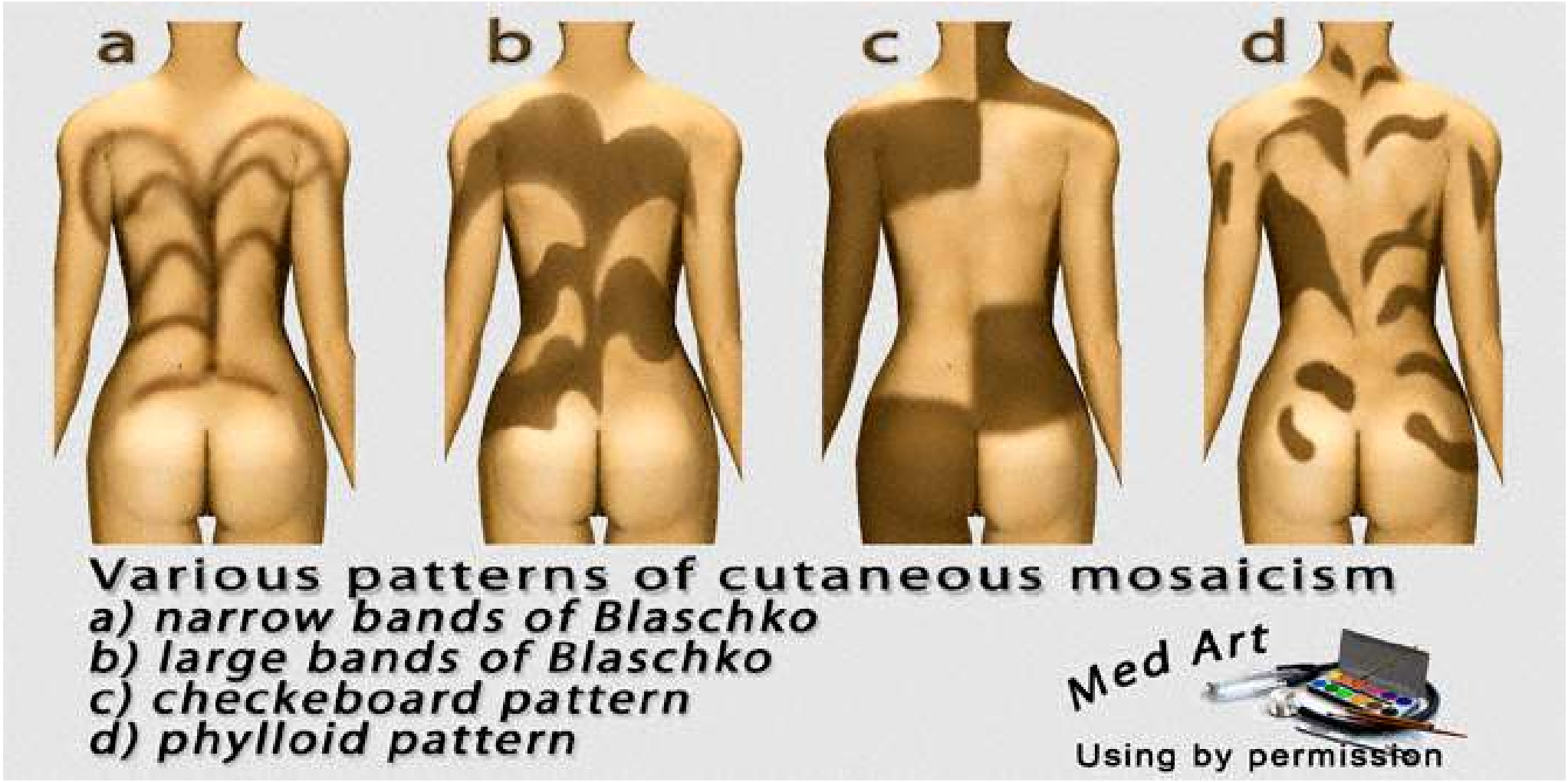

více viz Černý Jan: Krize identity na www.osel.cz

Hermafroditismus, parthenogenese, chimérismus...

Chlapec ze skotského Edinburghu měl funkční varle i vyvinutou dělohu s vaječníkem. Splynul po početí se svou sestrou. Dělohu s vaječníkem (sestru) mu lékaři odoperovali.

viz https://content.nejm.org/cgi/reprint/338/3/166.pdf?ck=nck

viz http://www.osel.cz/index.php?clanek=144

Kdyby ono varle oplodnilo sousední vajíčko, měli bychom další početí z Ducha sv.?

Není důležité tvrdit, zda Maria byla či nebyla z lékařského hlediska chimérou, hermafroditem ap., ale uvědomit si, že

v biologii je možné opravdu cokoli,
a to bez "zázračného" porušení přírodních zákonů.

Kristus byl pravý člověk

Pravý člověk znamená, že Kristus nebyl vykuchaný člověk s Boží nádivkou. Jeho božstvím nezničilo jeho lidství.

Kristu se v teologii upírají jen dvě typické lidské vlastnosti - hříšnost a dědičný hřích.

Žádný podstatný psychický či tělesný proces nebyl jeho božstvím dotčen.

Například psychologie popisuje vývojové fáze od raného dětství až do stáří. Ty jsou typické pro každého člověka, bylo by tedy heretické je upírat Ježíšovi. Popírali bychom jeho lidství.

Byl-li Kristus skutečným dítětem, musel po narození mít Morův úchopový reflex, později objevovat trvalý předmět (AB error), zachování objemu atd.

I v jeho dospělosti vidíme: Orientačně pátrací reflex, když hledá ženu, která se ho dotkla, fáze smutnění po smrti Jana Křtitele, dehydrataci na kříži, vliv vyhladovění na poušti či obecně proces zrání.

Narození Ježíšovo se událo takto (Mt 1, 18nn.):

Jeho matka Maria byla zasnoubena Josefovi, ale dříve než se sešli, ***shledalo se****, že počala z Ducha svatého. Její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vystavit hanbě; proto se rozhodl* ***propustit ji potají****. Ale když pojal ten úmysl, hle, anděl Páně se mu zjevil* ***ve snu*** *a řekl: "Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů."*

Když se Josef probudil ze spánku, učinil, jak mu přikázal anděl Hospodinův, a přijal svou manželku k sobě. Ale nežili spolu, dokud neporodila syna; a dal mu jméno Ježíš.

Potají = neoficiálně - vyhne se kamenování

Shledalo se (eurethe; právnický termín) = Byla těhotná, ale prokázalo se panenství, viz níže

Ve snu = Bůh s sv. Josefem, zdá se, komunikoval pouze ve snech

Jak se dokazovalo pannenství podle Tory (Dt 22, 13-21)

Když si muž vezme ženu a vejde k ní, ale pak ji bude nenávidět, obviní ji ze špatnosti a bude o ní roznášet zlou pověst tím, že bude říkat: "Vzal jsem si tuto ženu, přiblížil jsem se k ní, ale zjistil jsem, že není panna", tedy otec té dívky a její matka přinesou důkaz dívčina panenství do brány ke starším města.

Otec té dívky řekne starším: "Tomu muži jsem dal za ženu svou dceru, ale on ji teď nenávidí. Hle, obviňuje ji ze špatnosti a říká: Zjistil jsem, že tvoje dcera nebyla panna. Tady je důkaz panenství mé dcery." A rozprostřou roušku před staršími města.

I vezmou starší toho města onoho muže a ztrestají ho. Dají mu pokutu sto šekelů stříbra a předají je otci té dívky, protože roznášel zlou pověst o izraelské panně. Ta zůstane jeho ženou. Po celý svůj život ji nesmí propustit. Jestliže však byla ta řeč pravdivá a u té dívky nebylo ***shledáno****, že je panna, tedy vyvedou dívku ke vchodu do domu jejího otce, mužové jejího města ji ukamenují a zemře, neboť tím, že smilnila v domě svého otce, dopustila se v Izraeli hanebnosti. Tak odstraníš zlo ze svého středu.*

Jak pravděpodobně reagoval sv. Josef?

Pro každého chlapa je nepředstavitelné, že by k němu přišla jeho snoubenka a řekla: *"Víš, Jožuno, já jsem ti měla zjevení anděla, že jako počnu z Ducha svatého. No a představ si, teďkonc jsem jaxi těhotná. Ale s žádným chlapem jsem nic neměla. Fakt ne. Přísahám!"* To je absurdistán dnes, stejně jako před dvěmi tisíci lety. Dřív navíc panoval tvrdý patriarchát. Věty typu: "žena si může rozhodovat o životě ve svém těle, jak chce" by jim připadaly jako nahodilý shluk písmen.

Inhibiční reakce sv. Josefa je málo pravděpodobná.

Spíše následovala **aktivační reakce -** výbuch hněvu a agrese: *"To je sice hezké, že je panna, ale stejně je těhotná. Prostě už to není moje žena… Co s ní mám dělat? Mám ji propustit? Ať se oni stará ten, s kým to dítě má!"*

Ztráta ženy vede ke fázím smutnění - nutnost překopat všechny své vize o budoucím životě.

(Ne)ochotu, jak židi přijímali zázraky, uvidíme za třicet let. Není žádný důvod předpokládat, že nyní by sv. Josef bude reagovat nadšeným souhlasem.

Skutečné zjevení nebo jen sen s logickou úvahou?

Josefovi se zdál sen, kde mu anděl Páně říká: *„Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha Svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“*

Předpokládejme, že došlo k prohlídce Mariin neporušených genitálií, které prokazovaly, že je panna, že tedy neměla pohlavní styk s mužem. Z toho musel každý muž na tehdejší úrovni biologického poznání udělat úvahu: *"Když její těhotenství není z hříchu, ze smilstva, pak existuje jenom jediný představitelný způsob, jak by žena mohla přijít do jiného stavu bez mužského semena, a tím je zásah samotného Boha."* Slova anděla jsou jen teologickým rozvedením této úvahy: *"Jestliže je něco od Boha, tak se přeci nemusím bát to přijmout. Navíc jestliže se Bůh takto mocně angažuje a prapodivně zasahuje do běhu světa, musí k tomu mít pádný důvod. Tedy to dítě je apriori předurčeno k velkým činům, třeba k záchraně Izraele, či lidí od jejich hříchů. Proto je logické, aby dostalo odpovídající jméno - "Hospodin zachraňuje"*, tj. Jehošúa, Ješua, Jozue, Ježíš.

Dotazník

Zkuste si vzít notes a obejděte pár set lidí. Položte jim jednoduchou otázku:

Podle čeho se pozná opravdu velký člověk, skutečná osobnost?

Jaká je typická odpověď?

Kolik lidí budete muset obejít, abyste dostali odpověď, kterou dal svým učedníkům Ježíš?

Je svým způsobem nedůležité, zda tuto odpověď vymyslel Ježíš nebo autor evangelií. Každopádně je to mimořádně anomální odpověď, která sama indukuje příznaky adoptovaného dítěte.

Přijetí cizího dítěte bylo pro sv. Josefa hodně těžké

Když odtamtud vyšli, procházeli Galileou; Ježíš však nechtěl, aby se o tom vědělo, neboť učil své učedníky a říkal jim: "Syn člověka je vydáván do rukou lidí a zabijí ho; a až bude zabit, po třech dnech vstane."

Oni však tomu slovu nerozuměli a báli se ho zeptat. Přišli do Kafarnaum.

Když byl doma, ptal se jich: "O čem jste cestou uvažovali?"

Ale oni mlčeli, neboť ***cestou se mezi sebou dohadovali, kdo je největší****.*

*Ježíš usedl, zavolal svých Dvanáct a řekl jim: "Kdo chce být první, buď ze všech poslední a služebník všech." Pak vzal dítě, postavil je doprostřed nich, objal je a řekl jim: "****Kdo přijme jedno z takových dětí v mém jménu, přijímá mne; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal****."*

Proč zrovna přijetí dítěte, když se mluví o tom, kdo je největší?

Kristus si moc dobře uvědomoval, co to pro sv. Josefa znamenalo, když mu Bůh hodil na krk svého syna... (Mk 9, 30)

Boží otcovství

Kéž by se kněží chovali ke svým nemanželským dětem, jako se Bůh Otec zachoval ke svému Synu:

1) Nebylo to znásilnění. Domluvil se předem se ženou a vyžádal si její souhlas.
2) Nebylo to cizoložství. Zplodil ho, ještě když byla Maria svobodná - nenabořil sv. Josefovi manželství.
3) Nebylo to nezodpovědné rodičovství. Sehnal svému dítěti náhradního otce - sv. Josefa.
4) Nebylo to zapírané otcovství. Ke svému dítěti se opakovaně a veřejně přihlásil. "Z nebe se ozval hlas: "Ty jsi můj milovaný Syn."
5) Uspořádal mejdan pro nebeské zástupy, když se mu narodil syn.

Období od početí do 30 let

Ježíš není ničím nápadný. Bez zkušenosti s jeho vyjímečností - zázraky, učení - není možné předpokládat, že by kdokoli normální akceptoval povídání o zjeveném andělovi.

Josef musel čelit výtkám stylu: *"Jožuno, neříkej mi, že věříš těm jejím povídačkám o andělovi. Přeci nejsi padlý na hlavu?"* Zkrátka není možno rozumě očekávat od okolí, že ochotně akceptuje nechtěné dítě a k tomu příběh o andělovi, o kterém není žádné svědectví než to, co říká sama Maria.

Zřejmě za ní chodili příbuzní a říkali: "Takovou ostudu si naší rodině připravila..."

Ježíš - nemanželské dítě, ostuda rodiny.

P. Maria - fackovací panák celý rodiny, nikdo ji nevěří. *Přirozená obrana - čím míň o tom budeme mluvit, tím lépe.*

Sv. Josef - raději o tom nemluví, protože by se mu všichni vysmáli. Kluka adoptoval a ten převzal i jeho rodokmen = občanku: *Když Ježíš začínal své dílo, bylo mu asi třicet let. Jak se mělo za to, byl syn Josefa, jehož předkové byli: Heli, ... (Lk 3, 23)*

Zcela anomální označení - Syn Mariin (Mk 6, 1-6)

Vyšel odtamtud a šel do svého domova; učedníci šli s ním. Když přišla sobota, počal učit v synagóze. Mnoho lidí ho poslouchalo a v úžasu říkali: "Odkud to ten člověk má? Jaká je to moudrost, jež mu byla dána? A jak mocné činy se dějí jeho rukama! Což to není ten tesař, ***syn Mariin*** *a bratr Jakubův, Josefův, Judův a Šimonův? A nejsou jeho sestry tady u nás?" A byl jim kamenem úrazu.*

Tu jim Ježíš řekl: "Prorok není beze cti, leda ve své vlasti, u svých příbuzných a ve svém domě." A nemohl tam učinit žádný mocný čin, jen na několik málo nemocných vložil ruce a uzdravil je. A podivil se jejich nevěře. Obcházel pak okolní vesnice a učil.

Evidentně k Marii přistupovali stylem: *"Hele Máňo, drž hubu a krok. Můžeš být tak akorát ráda, že jsme tě neukamenovali."* To byl bezesporu argument, kterým jí kdykoli umlátili, ať měla pravdu nebo ne. Zkrátka nevysvětlitelné mateřství z ní bezpochyby činilo univerzálního fackovacího panáka.

Psychické podléhání P. Marie

Proto není divu, že svým příbuzným psychicky podléhala. Neměla jinou volbu, když na nich byla existenčně závislá. I pro Ježíše bylo těžké se od této závislosti odpoutat. Je o tom i evangeliích zmínka (Mt 12, 46-50):

Ještě když mluvil k zástupům, hle, jeho matka a bratři stáli venku a chtěli s ním mluvit. Někdo mu řekl: "Hle, tvá matka a tvoji bratři stojí venku a chtějí s tebou mluvit." On však odpověděl tomu, kdo mu to řekl: "Kdo je má matka a kdo jsou moji bratři?" Ukázal na své učedníky a řekl: "Hle, moje matka a moji bratři. Neboť kdo činí vůli mého Otce v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka."

Chování všech tří stran má svou logiku - ani od dnešních nevěřících, ani od tehdejších lidí není možno rozumě očekávat, že vezmou povídání o Božím otcovství za své. Tato psychologická realističnost záznamu nasvědčuje, že evangelisté zachycovali reálné mezilidské vztahy. Kdyby si příběh vymýšleli, pak by jejich vymýšlení protivníci ochotně uvěřili poselství Marie. Ona sama by byla nadšená.

Tuto ostrakizaci však Kristus musí kompenzovat - pevné jáství.

Mohl Ježíš o Bohu říci, že je to jeho „biologický otec“?

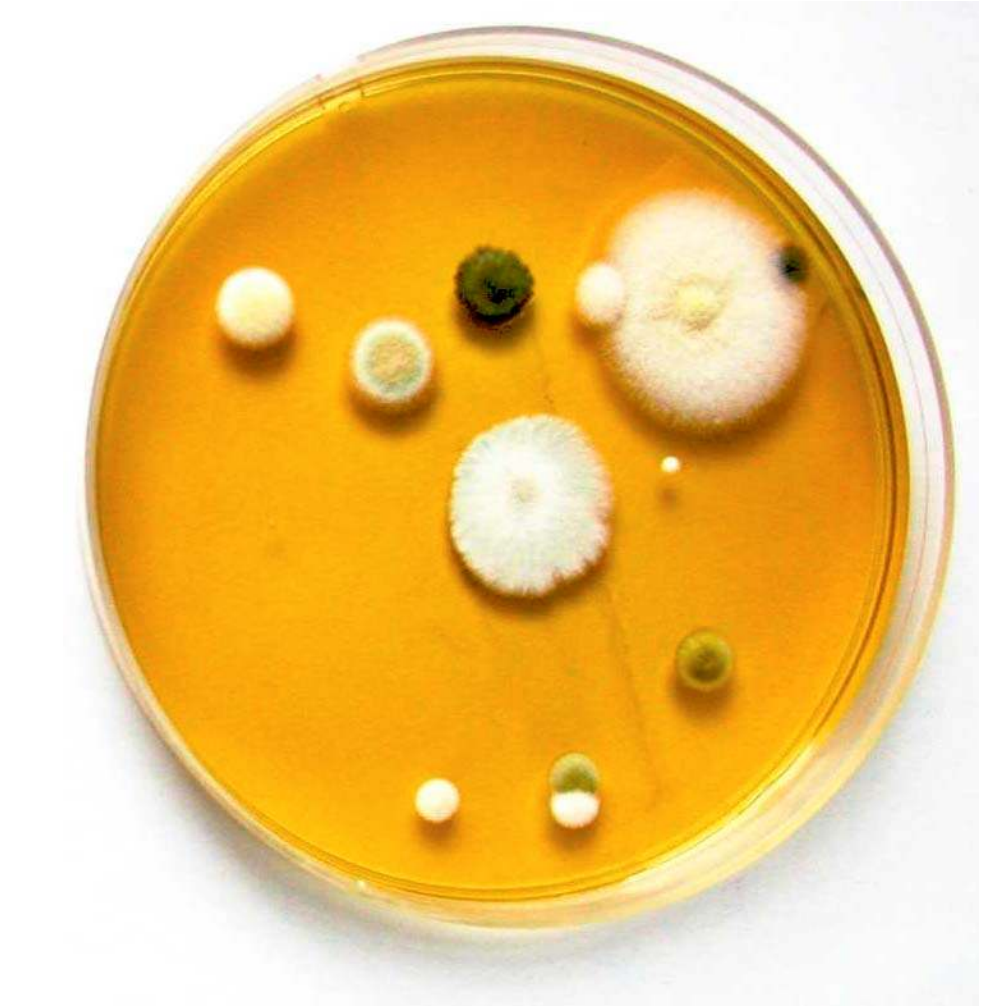

Slovo biologie pochází ze začátku 19. století (Treviranus a Lamarck). 1826, Karl Ernst von Baer objevuje samičí vajíčko u savců

Ježíš nemohl sám použít sousloví biologický otec, ani nevěděl nic genetickém vkladu ženy.

V antice se hledělo na ženu jako jakousi Petriho misku, na kterou muž jakoby pipetou vloží své semeno. To vyroste a narodí se. Žena je tedy jen zdroj živin, jakási orná půda, na které vyroste mužovo dítě.

Ježíš musel v rámci těchto dobových znalostí uvažovat takto: "Jestliže máma neměla nic se žádným mužem, kde by se v ní vzal zárodek života? To semeno musel vytvořit Bůh, i když je jen duch – dárce života."

Ježíš – celý táta!

Jednou typickou vlastností adoptovaných dětí je hledání identity a hledání svých biologických rodičů. Jestliže tedy Kristus tedy považoval sám sebe za dítě Boha, pak si kladl otázky typické pro děti, které neznají svého biologického otce.

Koukal se do svého obrazu ve vodě a říkal si něco ve stylu: "Co mám po mámě, a co po tátovi? Kudrnatý vlasy mám po mámě, ale ten nos je možná po tátovi..." Podle židů je duše v krvi, tedy Kristus musel být přesvědčen, že jeho krev je nějak spojená s Bohem.

Následující věty Kristus nechápal metaforicky. To jsou jen logické závěry z faktu - nejsem dítě lidského otce. Například často lidi, když se kouknou na mou dceru, tak říkají: "Celý táta…" Stejně tak, když se někdo koukl na Krista - fyzicky či duševně - tak musí vidět Boha, coby jeho biologického otce. I u Ježíše platila věta: ***"Celý táta…"***

Toto nejsou žádné metafory!

"Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. A cestu, kam jdu, znáte."

Řekne mu Tomáš: "Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?"

Ježíš mu odpověděl: "Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli."

Filip mu řekl: "Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!"

Ježíš mu odpověděl: "Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? ***Kdo vidí mne, vidí Otce.*** *Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně; ne-li, věřte aspoň pro ty skutky!"* (J 14, 1-11)

Celý táta

Zdena a Jerom 1968?

Podobnost ve vzhledu značně určuje identitu myšlenkovou a otcovskou identitu: „Toto dítě je mi podobné, ergo je to moje krev, ergo se vyplatí do něj investovat energii, čas a peníze.“

Dva klony - třicet osm let rozdíl

Táta	**Dcera**

Chcete vidět neviditelného Boha?

Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl. J 1, 18

Celý táta

Trochu jako fotky Cimrmana, ale alespoň něco. :-)

Na okraj - psychologie falsifikátorů

Falsifikátor vychází z dobových znalostí. Jestliže filmový negativ je znám přibližně 100 let, pak před ním žádný falsifikátor nebyl schopen dělat falsum v negativu.

To je psychologický důkaz, že Turínské plátno není úmyslné falsum.

Rodinné příběhy, co Ježíš od dětství slýchával o svém původu

Když byla Alžběta [teta Marie, matka Jana Křtitele] v šestém měsíci, byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené muži jménem Josef, z rodu Davidova; jméno té panny bylo Maria. Přistoupil k ní a řekl: "Buď zdráva, milostí zahrnutá, Pán s tebou." Ona se nad těmi slovy velmi zarazila a uvažovala, co ten pozdrav znamená.

Anděl jí řekl: "Neboj se, Maria, vždyť jsi nalezla milost u Boha. Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a bude nazván synem Nejvyššího a Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida. Na věky bude kralovat nad rodem Jákobovým a jeho království nebude konce."

Maria řekla andělovi: "Jak se to může stát, vždyť nežiji s mužem?"

Anděl jí odpověděl: "Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastíní; proto i tvé dítě bude svaté a bude nazváno Syn Boží. Hle, i tvá příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a již je v šestém měsíci, ač se o ní říkalo, že je neplodná. Neboť 'u Boha není nic nemožného'."

Maria řekla: "Hle, jsem služebnice Páně; staň se mi podle tvého slova."

Anděl pak od ní odešel.

I Marii se hroutí vidina budoucnosti

První Mariina reakce je opravdu psychologicky přiléhavá - žádné nadšení, jen vidina nekončící řady problémů. Odpověď andělovi je však typicky židovsky/křesťansky teocentrická: ***"Jsem otrokyně Boha..."***

Je dost důvodné předpokládat, že hned po tomto zážitku Maria neběžela za Josefem mu sdělit tuto "radostnou novinu". Spíš se překlopila do roviny očekávání a šla si ověřit, co je pravdy na tom, že teta Bětka je taky těhotná.

Mladá holka tedy vyráží do hor za již starou, bezdětnou a zřejmě neplodnou tetou: *"Jestliže já jsem v jináči, tak je to stejně absurdní, jako kdyby v něm byla teta Bětka."*

Druhý rodinný příběh, který formoval Ježíše

V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do hor do města Judova. Vešla do domu Zachariášova a pozdravila Alžbětu. Když Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, pohnulo se dítě v jejím těle; byla naplněna Duchem svatým a zvolala velikým hlasem: "Požehnaná jsi nade všechny ženy a požehnaný plod tvého těla. Jak to, že ke mně přichází matka mého Pána?Hle, jakmile se zvuk tvého pozdravu dotkl mých uší, pohnulo se radostí dítě v mém těle. A blahoslavená, která uvěřila, že se splní to, co jí bylo řečeno od Pána."

Maria řekla: "Duše má velebí Pána a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, že se sklonil ke své služebnici v jejím ponížení. Hle, od této chvíle budou mne blahoslavit všechna pokolení, že se mnou učinil veliké věci ten, který je mocný. Svaté jest jeho jméno a milosrdenství jeho od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí."

Tyto hymny nejsou realistickým zápisem toho, co se v horách událo. Obě ženy si ale notovaly. Sdílené nadšení dalo Marii sílu vydržet mnoho let trvající ostrakizaci. Alžběta věřila Marii, protože její mateřství bylo též opředeno prazvláštními událostmi, viz Lk 1, 5nn.

Přehrávání rodinných příběhů u Krista

Rodinné příběhy formují identitu dítěte. Pokud má dítě s identitou problémy, má sklon si tyto příběhy opakovat, přehrávat či se k nim vracet.

Stejně jako vrah se vrací na místo činu, tak Kristus před svým vystoupením vyhledává Jana Křtitele - postavu z rodinných příběhů, kterého P. Marie možná nikdy sama neviděla.

Rodinné příběhy mají neobyčejnou sílu, viz například vyprávění Alexe Haley.

Alex Haley: Kořeny. Mladá fronta, 1981

Alex Haley slýchal v dětství vyprávění o svém africkém prapradědečkovi - Kunta Kinte byl nedaleko své africké vesnice Jufure polapen lovci otroků, odvlečen za strastiplných podmínek na otrokářské lodi do Ameriky a strávil svůj život na plantážích. Odmítal se smířit s otroctvím a několikrát se pokusil o útěk a nesmírně mu záleželo na tom, aby se jeho dcera a později i další potomci dověděli, kdo jsou a odkud pocházejí. Proto se v rodině po generace opakovala dětem africká slova a historie rodu, a proto se také autor rozhodl, že vypátrá prapůvodní kořeny, z nichž rod vyrůstal.

Přes deset let usilovně hledal dokumenty a svědectví, procestoval 800.000 kilometrů prostudoval archívy a záznamy starých lodních společností a nakonec ho pátrání zavedlo až do rodiště Kunty Kinte v Gambii, kde se dosud z podání griqtů dochovaly pověsti odvlečeném mladíkovi a kde byl autor se vzrušením přijat jako potomek Kinteova rodu.

Předpokládaná chronologie Kristova vystoupení

1) Svatba v Káni Galilejské oživila otázku: Kdy přijde má hodina?
2) Návštěva Jana Křtitele, křest - Přehrání rodinného příběhu
3) Chození po poušti, období pochyb: Kdo já vlastně jsem?
4) První neumělé zázraky - pomůcky, touha zůstat v ústraní
5) Povolávání učedníků
6) Demonstrativní zázraky určené k argumentaci
7) Nahodilé oživení mrtvých - Jajrova dcera
8) Demonstrativní oživení Lazara - určeno k argumentaci
9) Experiment na hoře Tábor - když mohu oživit tři dny mrtvého, tak mohu oživit i Mojžíše a Eliáše...
10) Příprava učedníků při poslední večeři a nasměrování je na jinou oběť, aby nedocházelo k imitaci jeho následného činu.
11) Smrt na kříži a oživení sama sebe.
12) Nanebevstoupení: "Je pro vás lepší, abych odešel."

Tuto logickou rekonstrukci nikdy neměli ani učedníci, ani evangelisté v hlavě (J16,12-13): "Až příjde Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy."

Minimálně od puberty se nepovažuje za syna sv. Josefa

Dítě rostlo v síle a moudrosti a milost Boží byla s ním. Každý rok chodívali jeho rodiče o velikonočních svátcích do Jeruzaléma. Také když mu bylo dvanáct let, šli tam, jak bylo o svátcích obyčejem. A když v těch dnech všechno vykonali a vraceli se domů, zůstal chlapec Ježíš v Jeruzalémě, aniž to jeho rodiče věděli. Protože se domnívali, že je někde s ostatními poutníky, ušli den cesty a pak jej hledali mezi svými příbuznými a známými. Když ho nenalezli, vrátili se a hledali ho v Jeruzalémě.

Po třech dnech jej nalezli v chrámě, jak sedí mezi učiteli, naslouchá a dává jim otázky. Všichni, kteří ho slyšeli, divili se rozumnosti jeho odpovědí.

Když ho rodiče spatřili, užasli a jeho matka mu řekla: "Synu, co jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec a já jsme tě s úzkostí hledali."

On jim řekl: "Jak to, že jste mě hledali? Což jste nevěděli, že ***musím být tam, kde jde o věc mého Otce****?" Ale oni jeho slovu neporozuměli. Pak se s nimi vrátil do Nazareta a poslouchal je. Jeho matka uchovávala to vše ve svém srdci. A Ježíš prospíval na duchu i na těle a byl milý Bohu i lidem.*

Pochyby o svém původu trvají do dospělosti

*Tehdy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až nakonec vyhladověl. Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: "**Jsi-li Syn Boží**, řekni, ať z těchto kamenů jsou chleby." On však odpověděl: "Je psáno: 'Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.'"*

*Tu ho vezme ďábel do svatého města, postaví ho na vrcholek chrámu a řekne mu: "**Jsi-li Syn Boží**, vrhni se dolů; vždyť je psáno: 'Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen'!" Ježíš mu pravil: "Je také psáno: 'Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.'"*

Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu a řekne mu: "Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět."

*Tu mu Ježíš odpoví: "Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: **'Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.'"** V té chvíli ho ďábel opustil, a hle, andělé přistoupili a obsluhovali ho.*

Extrémní teocentrismus zřejmě převzal od matky.

Proč se Ježíš nestal učedníkem Jana Křtitele?

Jana Křtitele formovaly stejné rodinné příběhy jako Ježíše, ale zrcadlově převrácené:

Ježíš slyší: „Když jsem tě čekala, tak jsem běžela za tetou Bětkou, která byla taky těhotná.“

Jan slyší: „Když jsi se měl narodit, tak přišla Maria – tus nikdy neviděl, ale ta počala z Ducha svatého. To bude ten slíbený Mesiáš.“

Proto Jan říká farizeům (J 1,26-27):

Jan jim odpověděl: "Já křtím vodou. Uprostřed vás stojí, koho vy neznáte - ten, který přichází za mnou; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u jeho obuvi."

Jestliže Jan v duchu rodinných příběhů připravuje farizee na příchod Ježíše. Nemůže se Ježíš stát ani na čas jeho učedníkem a připravovat lidi na svůj vlastní příchod. To by značně schizofrenické:

„Připravte cestu Páně.“ a v duchu si dodat: *„To jako mně, ale to Vám řeknu až tak za dva roky...“*

Nadšení, když mu Petr potvrzuje jeho identitu

Když Ježíš přišel do končin Cesareje Filipovy ptal se svých učedníků: "Za koho lidé pokládají Syna člověka?"

Oni řekli: "Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků."

Řekne jim: "A za koho mě pokládáte vy?"

*Šimon Petr odpověděl: "**Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého**."*

Ježíš mu odpověděl: "Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekel ji nepřemohou. Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi."

***Tehdy nařídil učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš.** Mt 16,13nn.*

Od dětství ví, že o svém původu nemůže s lidmi hovořit, jinak se mu vysmějí. Přesvědčit je o tom je v pravdě nadlidský úkol. Jestliže Petr mu sám od sebe říká to, co sám se nedovažuje vyslovit nahlas. Propuká v nadšení.

Ježíš čerpal svou identitu z písma - Čí syn je Mesiáš?

Když se farizeové sešli, zeptal se jich Ježíš: ***"Co si myslíte o Mesiášovi? Čí je syn?"***

Odpověděli mu: "Davidův."

Řekl jim: "Jak to tedy, že ho David v Duchu svatém nazývá Pánem, když praví: 'Řekl Hospodin mému Pánu: Usedni po mé pravici, dokud ti nepoložím nepřátele pod nohy.' Jestliže tedy David nazývá Mesiáše Pánem, jak může být jeho synem?"

A nikdo nebyl s to odpovědět mu ani slovo; od toho dne se ho již nikdo neodvážil tázat. Mt 22, 41nn.

Evangelista vypráví tento příběh, aby ukázal Ježíšovu převahu nad protivníky, ale stále vidíme, že to byla otázka synovství, kterou si Kristus neustále kladl.

- Proč neměli farizeové na tuto otázku připravenou odpověď?

- Protože je otázka synovství Mesiáše nezajímala.

- Proč ale zajímala Krista?

Vynucené přiznání

Jakmile nastal den, shromáždili se starší lidu, velekněží a zákoníci, odvedli ho před svou radu a řekli mu: "Jsi-li Mesiáš, pověz nám to." Odpověděl jim: "I když vám to řeknu, neuvěříte. Položím-li otázku já vám, neodpovíte. Ale od této chvíle bude Syn člověka sedět po pravici všemohoucího Boha."

Tu řekli všichni: ***"Jsi tedy Syn Boží?"***

On jim odpověděl: "Vy sami říkáte, že já jsem."

Oni řekli: "Nač ještě potřebujeme svědectví? Vždyť jsme to slyšeli z jeho úst."

Kristus od dětství ví, že o svém biologickém otci nesmí mluvit veřejně. Byl-li pod přísahou přitlačen k přiznání, říká, co si myslí. Není syn Josefův, je syn Boží.

Všimněte si, že velekněz do písmene opakuje slova sv. Petra:

Ježíš mlčel. A velekněz mu řekl: "Zapřísahám tě při Bohu živém, abys nám řekl, jsi-li Mesiáš, Syn Boží!" Mt 26, 63

Šimon Petr odpověděl: "Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého."

Především jeho protivníci dobře chápali, co chce říci

Bylo to nepřijatelné - na rozdíl od jiných své Boží synovství nebral metaforicky.

*Nad hlavu mu dali nápis o jeho provinění: "To je Ježíš, král Židů." S ním byli ukřižováni dva povstalci, jeden po pravici a druhý po levici. Kolemjdoucí ho uráželi; potřásali hlavou a říkali: "Když chceš zbořit chrám a ve třech dnech jej postavit, zachraň sám sebe; **jsi-li Syn Boží**, sestup s kříže!"*

*Podobně se mu posmívali i velekněží spolu se zákoníky a staršími. Říkali: "Jiné zachránil, sám sebe zachránit nemůže. Je král izraelský - ať nyní sestoupí s kříže a uvěříme v něho! Spolehl na Boha, ať ho vysvobodí, stojí-li o něj. Vždyť řekl: **'Jsem Boží Syn!'**" Mt 27, 37nn.*

Testování původu na kříži by narušilo Boží úmysly - vykoupení.

Opět se opakuje motiv z pouště - testování původu: *Jsi-li syn Boží...*

*Tu ho vezme ďábel do svatého města, postaví ho na vrcholek chrámu a řekne mu: "**Jsi-li Syn Boží**, vrhni se dolů; vždyť je psáno: 'Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen'!"*

Nad hlavu mu dali nápis o jeho provinění:
"To je Ježíš, král Židů."

Titulus crucis - část

Syn člověka nebo syn Boží?

To bylo příčinou, že Židé ještě více usilovali Ježíše zabít, protože nejen znesvěcoval sobotu, ale dokonce nazýval Boha vlastním Otcem, a tak se mu stavěl naroveň. J 5, 18

Věta - Jsem syn Boží - je čistě verbálně neakceptovatelná - musí být podložená vyjímečnými činy. Tu člověk přijímá teprve po Božském zážitku:

Ježíš řekl Dvanácti: "I vy chcete odejít?"

Šimon Petr mu odpověděl: "Pane, ke komu bychom šli? ***Ty máš slova věčného života.*** *A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží." J 6, 67*

Pro tato slova a zkušenost s mimořádnými činy jsou učeníci schopni přijmout i tak absurdní věci: Jako doslova vzaté Boží synovství. Kanibalismus - pojídání Kristova těla a krve. Zákaz rozvodů. Fakt, že Mesiáš musí trpět atd.

Závěr: Dokud lidi nepřesvědčí činy, tak je lépe se označovat za Syna člověka. Za syna Božího se tehdy rád označoval každý narcis.

Nejcharakterističtější rys Ježíšovy mysli

Hledání biologického otce a identifikace s jeho cíli a s Božím královstvím je nejnápadnější rys Ježíšovy mysli.

To též vtisklo pečeť mnoha jeho postojům a hodnotovému žebříčku:

∴ Vysoká cena života outsiderů.
∴ Podpora dětí a oceňování jejich přijímání
∴ Blízký a tolerantní vztah k vyděděncům - Samaritánům
∴ Nepřirozeně blízký vztah k ženám
∴ Prolínání identity s Otcem

Motiv adopce je konstituční pro křesťanství

*Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu, aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, tak abychom byli **přijati za syny**. Ga 4, 4-5*

A tak už nejsi otrok, nýbrž syn, a když syn, tedy z moci Boží i dědic.

*Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista **přijati za syny**. Ef 1, 5*

*A nejen to: i my sami, kteří již máme Ducha jako příslib darů Božích, i my ve svém nitru sténáme, očekávajíce **přijetí za syny**, totiž vykoupení svého těla. Ří 8, 23*

Děkuji Vám za pozornost

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.

http://kristus.klimes.us